
ADVIES

Ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot bepaling van tijdelijke maatregelen om de vraag naar gas en elektriciteit te verminderen en voor toegang tot het statuut van beschermde afnemer voor de huishoudens in het kader van de energiecrisis

Aanvrager	Minister Alain Maron
Aanvraag ontvangen op	25-11-22
	Dringende aanhangigmaking
Advies aangenomen door de Raad voor het Leefmilieu op	05-12-22

Vooraf

Op 25/11/2022 ontving de Raad voor het Leefmilieu (hierna « de Raad ») een dringende adviesaanvraag met betrekking tot het ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot bepaling van tijdelijke maatregelen om de vraag naar gas en elektriciteit te verminderen en voor toegang tot het statuut van beschermde afnemer voor de huishoudens in het kader van de energiecrisis.

Op 13/10/2022 gelaste de Regering de minister van Energie ermee:

- de lijst van overwogen maatregelen voor collectieve energiezuinigheid voor te leggen aan Brupartners en de Raad voor het Leefmilieu, alsook Brulocalis daaromtrent te raadplegen;
- haar de ontwerp teksten voor te leggen om het aannemen van die maatregelen mogelijk te maken na overleg met de betrokken ministers en staatssecretarissen.

De reglementaire maatregelen, die door de Regering in het kader van deze beslissing worden overwogen, zijn:

1. het doven van de lichtgevende uithangborden één uur na de sluitingstijd van de inrichtingen;
2. het verplicht afsluiten van de koelmeubels in de handelszaken vanaf 2023;
3. een moratorium op het installeren van lichtschermen voor commerciële doeleinden in de openbare ruimte en de stations van het openbaar vervoer alsook, na een effectbeoordeling, het geleidelijk verwijderen van de bestaande schermen;
4. een verbod op het gebruik van verwarmingstoestellen in openbare ruimten;
5. een verbod op openstaande deuren in verwarmde winkels of winkels met klimaatregeling;
6. het beperken van bestaande lichtgevende reclame tussen 1 en 6 uur 's morgens.

De Raad voor het Leefmilieu had op 5 oktober 2022 al [een eerste advies](#) uitgebracht over deze maatregelen.

Dit ontwerp van besluit gaat over tot de uitvoering van de beslissing van de Regering van 13 oktober 2022 en preciseert de inhoud van de energiezuinigheidsmaatregelen die door de Regering worden overwogen, hierbij rekening houdend met de verschillende reacties van de geraadpleegde instanties. Het ontwerp bevat eveneens een bepaling om de huishoudens, die met moeilijkheden worden geconfronteerd om hun energiefacturen te betalen, toe te laten om snel het statuut van beschermde afnemer te verwerven teneinde het (verhoogd) risico van energieschulden te beperken en om aldus hun integriteit te bewaren.

Ingevolge de raadplegingen wordt de maatregel betreffende het moratorium op de opstelling van lichtschermen voor commerciële doeleinden in het kader van de crisismaatregelen niet weerhouden. De andere voorgestelde maatregelen zijn in het ontwerp van besluit opgenomen. Deze werden verduidelijkt en aangepast om rekening te houden met de ontvangen adviezen.

Advies

De Raad staat positief tegenover het feit dat de Regering een gedeelte van de bemerkingen van de verschillende instanties, die werden geraadpleegd, heeft weerhouden. Hij betreurt evenwel te moeten vaststellen dat de meeste van zijn aanbevelingen niet in aanmerking lijken te zijn genomen. **De Raad** betreurt eveneens dat het moratorium op de lichtschermen werd opgegeven.

De Raad is van oordeel dat maatregel 2 eveneens van toepassing moet zijn op de gekoelde uitstalramen die regelmatig worden gemanipuleerd. Ook de betrokken handelszaken moeten energie besparen.

De Raad, uitgezonderd de representatieve werkgeversorganisatie ACV, betreurt eveneens dat maatregel 4 niet van toepassing is op open kiosken: dit komt erop neer dat men de buitenlucht verwarmt.

De Raad moedigt de Regering aan om van dit *momentum* gebruik te maken om meer te communiceren (tenminste ter attentie van de elektro-intensieve ondernemingen) over het belang van een flexibiliteit en een beperking van het verbruik tijdens periodes van spanning op het elektriciteitsnet. Dit proces, dat *in fine* een impact kan hebben op de energieprijzen, zal zich tijdens de komende jaren moeten veralgemenen.

De Raad is van mening dat de lage bedragen van de sancties hun ontradend effect tenietdoen. Het lijkt weinig waarschijnlijk dat een bestuur in geval van niet-betaling de nodige tijd (brieven, herinneringen, enz.) zal nemen om tot de naleving van de sanctie te komen indien de ondernomen stappen duurder zijn dan de boete. **De Raad** wenst dat proportionele administratieve sancties worden opgelegd i.p.v. strafrechtelijke procedures, zodat de effectiviteit en het ontradend effect worden versterkt.

Teneinde te herinneren aan het belang dat hij aan zijn vorig advies hecht, herhaalt **de Raad** de volgende aanbevelingen:

- Uitbreiding van de verplichting van de hierboven vermelde maatregelen 1 tot 6 tot de periodes van spanning op het elektriciteitsnet;
- Uitbreiding van de verplichting van maatregel 1 tot elke bron van niet-essentiële verlichting (en niet uitsluitend tot de uithangborden – bijvoorbeeld: de handelsuitstalramen);
- Beperking van de nachtverlichting van openbare monumenten en buitenstructuren (zoals stadions en sportcomplexen) en tijdens periodes van spanning op het elektriciteitsnetwerk;
- Onderzoek van de mogelijkheid om de straatverlichting te beperken (bijvoorbeeld: doven van een lichtpaal op twee) indien deze beperking van de verlichting de onveiligheid niet verhoogt;
- Invoering van de verplichting om de verwarming in openbare gebouwen te verlagen (en deze volledig uit te schakelen wanneer dit mogelijk is en de isolatie het toelaat), en dit zowel overdag als 's nachts. Er kunnen uitzonderingen worden voorzien voor infrastructures zoals ziekenhuizen, crèches, enz.);
- Invoering van de verplichting om de verlichting van burelen van ondernemingen te doven wanneer deze niet gebruikt worden;
- Invoering van de verplichting om de wifi uit te zetten/te doven (evenals koffieapparaten, printers, enz.) in openbare en half openbare gebouwen (handelsruimten, werkplaatsen);
- Het verbod overwegen om (buiten vriesperiodes) bijzonder energieverslindende sportinfrastructuur te verwarmen, zoals tennishallen;
- Het verbod overwegen om een verwarmde tijdelijke winterinfrastructuur op te stellen, bijvoorbeeld voor kerstmarkten en het beoefenen van bepaalde sportactiviteiten.

Teneinde de impact van de inspanningen, die aan de privésector en de bevolking worden gevraagd, niet in gevaar te brengen, stelt **de Raad** tenslotte voor dat de uitwerking en uitvoering van het overheidsbeleid zouden worden herzien in het licht van de energie-uitgaven die dit beleid op korte en lange termijn zou kunnen meebrengen.